

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 12 juni 2008*

I mål C-458/06,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Regeringsrätten (Sverige) genom beslut av den 9 november 2006, som inkom till domstolen den 16 november 2006, i målet

Skatteverket

mot

Gourmet Classic Ltd,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna R. Silva de Lapuerta (referent), E. Juhász, J. Malenovský och T. von Danwitz,

* Rättegångsspråk: svenska.

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Belgiens regering, genom A. Hubert, i egenskap av ombud,

- Portugals regering, genom L.I. Fernandes och Â. Seiça Neves, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska gemenskapernas kommission, genom W. Mölls och K. Simonsson, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 3 april 2008 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 20 första strecksatsen i rådets direktiv 92/83/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker (EGT L 316, s. 21; svensk specialutgåva, område 9, volym 2, s. 100).

- 2 Begäran har framställts i ett mål vid Regeringsrätten i vilket Skatteverket för talan om fastställelse av ett förhandsbesked från Skatterättsnämnden avseende reglerna om beskattning av alkohol som finns i matlagningsvin.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapslagstiftningen

- 3 I artikel 20 i direktiv 92/83 föreskrivs följande:

I - 4220

”I detta direktiv avses med ’etylalkohol’:

- varor som har en faktisk alkoholhalt som överstiger 1,2 volymprocent och är hänförliga till KN-num[ren] 2207 och 2208, även om dessa produkter utgör en del av en vara som ryms inom ett annat kapitel av Kombinerade nomenklaturen,

...”

4 I artikel 27.1 f i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall befria de varor som omfattas av detta direktiv från den harmoniserade punktskatten på villkor som de skall fastställa i syfte att säkerställa en riktig och smidig tillämpning av sådan befrielse och förhindra skatteflykt, skatteundandragande eller missbruk i följande fall:

...

- f) Varorna används direkt eller som en beståndsdel i halvfabrikat för framställning av livsmedel, fyllda eller ej, om i varje enskilt fall alkoholhalten inte överstiger 8,5 liter ren alkohol per 100 kg av halvfabrikat avsedda för choklad och 5 liter ren alkohol per 100 kg av halvfabrikat avsedda för övriga varor.”

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

- 5 I Sverige regleras beskattningen av alkohol och olika typer av alkoholdrycker i lagen (1994:1564) om alkoholskatt (nedan kallad LAS).
- 6 Enligt 1 § första stycket i denna lag ska alkoholskatt betalas för öl, vin och andra jästa drycker, mellanklassprodukter samt för etylalkohol som tillverkas inom landet, som förs in eller tas emot från en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller som importeras från tredjeland.
- 7 I 6 § LAS föreskrivs att skatt på etylalkohol ska betalas för varor hänförliga till KN-numren 2207 och 2208 med en alkoholhalt överstigande 1,2 volymprocent även om dessa ingår i en vara som hänförs till ett annat kapitel i Kombinerade nomenklaturen.
- 8 Enligt 7 § första stycket 5 LAS ska skatt inte betalas för varor som ingår direkt i livsmedel eller som ingrediens i halvfabrikat för framställning av livsmedel, fyllda eller ej, förutsatt att alkoholinnehållet i varje enskilt fall inte överstiger 8,5 liter ren alkohol per 100 kilogram chokladprodukter och 5 liter ren alkohol per 100 kilogram av någon annan vara.

Målet vid Regeringsrätten och tolkningsfrågan

- 9 Gourmet Classic Ltd (nedan kallat Gourmet) önskar saluföra matlagningsvin i Sverige och ansökte därför om förhandsbesked från Skatterättsnämnden, i syfte att få klarhet i om vinet ska beskattas.
- 10 Gourmet gjorde till stöd för sin ansökan gällande att matlagningsvin omfattas av den befrielse från punktskatt som stadgas i artikel 27.1 f i direktiv 92/83 och 7 § första stycket 5 LAS.
- 11 Skatteverket hävdade i samma förfarande att matlagningsvinet var skattepliktigt men att undantagsbestämmelsen i 7 § första stycket 5 LAS var tillämplig.
- 12 Skatterättsnämnden kom i sitt förhandsbesked till slutsatsen att matlagningsvinet visserligen i princip är alkoholskattepliktigt, men att det i egenskap av livsmedel ska undantas från denna skatteplikt med stöd av artikel 27.1 f i direktiv 92/83.
- 13 Ordföranden i skatterättsnämnden var emellertid skiljaktig och fann att matlagningsvinet inte omfattas av tillämpningsområdet för LAS.
- 14 Skatteverket överklagade Skatterättsnämndens förhandsbesked till Regeringsrätten och yrkade att det skulle fastställas.

- 15 Enligt Regeringsrätten gäller härvid att förfarandet i det nationella målet företer det särdraget att Skatteverket i syfte att skapa prejudikat på skatteområdet kan överklaga Skatterättsnämndens förhandsbesked, även om detta sker för att få förhandsbeskedet fastställt och båda parterna instämmer i Skatterättsnämndens bedömning.
- 16 Regeringsrätten fann i det aktuella målet att det, för att den ska kunna ta ställning till Skatteverkets yrkande, måste avgöras huruvida matlagningsvinet innehåller etylalkohol i den mening som avses i artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83.
- 17 Regeringsrätten beslutade mot denna bakgrund att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Skall den alkohol som finns i matlagningsvin klassificeras som sådan etylalkohol som avses i artikel 20 första strecksatsen i... direktiv 92/83... ?”

Domstolens behörighet

- 18 Kontexten för Regeringsrättens tolkningsfråga föranleder domstolen att erinra om några av de principer som styr domstolens behörighet enligt artikel 234 EG och att precisera dessa principer.
- 19 Enligt artikel 234 andra och tredje styckena EG gäller när en fråga angående tolkningen av EG-fördraget eller av sekundärrättsakter som beslutats av Europeiska gemenskapens institutioner uppkommer vid en domstol i en av medlemsstaterna att

den domstolen får eller, när det rör sig om en domstol i en medlemsstat mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, ska begära att EG-domstolen meddelar ett förhandsavgörande om den nationella domstolen anser att ett avgörande i frågan är nödvändigt för att döma i saken (se dom av den 8 november 1990 i mål C-231/89, Gmurzynska-Bscher, REG 1990, s. I-4003, punkt 17, och av den 9 februari 1995 i mål C-412/93, Leclerc-Siplec, REG 1995, s. I-179, punkt 9).

- 20 Syftet med artikel 234 EG är att skillnader i tolkningen av den gemenskapsrätt som de nationella domstolarna har att tillämpa ska undvikas, och målet med artikeln är att det under alla omständigheter ska säkerställas att denna gemenskapsrätt ges samma verkan i samtliga medlemsstater (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 januari 1974 i mål 166/73, Rheinmühlen-Düsseldorf, REG 1974, s. 33, punkt 2; svensk specialutgåva, volym 2, s. 195).
- 21 Enligt fast rättspraxis utgör det förfarande som föreskrivs i artikel 234 EG ett medel för samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna (dom av den 18 oktober 1990 i de förenade målen C-297/88 och C-197/89, Dzodzi, REG 1990, s. I-3763, punkt 33, svensk specialutgåva, volym 10, s. 531, av den 12 mars 1998 i mål C-314/96, Djabali, REG 1998, s. I-1149, punkt 17, och av den 5 februari 2004 i mål C-380/01, Schneider, REG 2004, s. I-1389, punkt 20).
- 22 Inom ramen för detta samarbete ankommer det på den nationella domstolen – som ensam har direkt kännedom om omständigheterna i det nationella målet och som har ansvar för det rättsliga avgörandet – att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen (se dom av den 16 juli 1992 i mål C-83/91, Meilicke, REG 1992, s. I-4871, punkt 23, svensk specialutgåva, volym 13, s. I-105, domen i det ovannämnda målet Leclerc-Siplec, punkt 10, och dom av den 18 mars 2004 i mål C-314/01, Siemens och ARGE Telekom, REG 2004, s. I-2549, punkt 34).
- 23 Skyldigheten att föra en fråga vidare till domstolen enligt artikel 234 tredje stycket EG utgör närmare bestämt ett led i samarbetet mellan de nationella domstolarna, som ska tillämpa gemenskapsrätten, och EG-domstolen för att säkerställa att gemenskapsrätten tillämpas korrekt och tolkas enhetligt i alla medlemsstater. Ändamålet med denna skyldighet är bland annat att förhindra att det i någon medlemsstat uppstår en inhemsk rättspraxis som inte står i överensstämmelse med de gemenskapsrättsliga

bestämmelserna (se dom av den 4 november 1997 i mål C-337/95, Parfums Christian Dior, REG 1997, s. I-6013, punkt 25, av den 22 februari 2001 i mål C-393/98, Gomes Valente, REG 2001, s. I-1327, punkt 17, av den 4 juni 2002 i mål C-99/00, Lyckeskog, REG 2002, s. I-4839, punkt 14, och av den 15 september 2005 i mål C-495/03, Intermodal Transports, REG 2005, s. I-8151, punkterna 29 och 38).

- 24 Domstolen är följaktligen i princip skyldig att pröva frågor som ställs av en nationell domstol när dessa avser tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse (se domarna i de ovannämnda målen Meilicke, punkt 24, och Leclerc-Siplec, punkt 11, samt dom av den 18 november 1999 i mål C-200/98, X och Y, REG 1999, s. I-8261, punkt 19).
- 25 Domstolen har emellertid funnit att det i undantagsfall ankommer på den att – för att pröva sin egen behörighet – granska de omständigheter under vilka den nationella domstolen har anhängiggjort sin begäran om förhandsavgörande. Domstolen underlåter således att besvara en tolkningsfråga som en nationell domstol har ställt då det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen eller när frågan är hypotetisk eller när domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga förhållandena som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (se dom av den 16 december 1981 i mål 244/80, Foglia, REG 1981, s. 3045, punkt 21, svensk specialutgåva, volym 6, s. 243, av den 13 mars 2001 i mål C-379/98, Preussen-Elektra, REG 2001, s. I-2099, punkt 39, och av den 22 januari 2002 i mål C-390/99, Canal Satélite Digital, REG 2002, s. I-607, punkt 19, samt domen i det ovannämnda målet Schneider, punkt 22).
- 26 Den samarbetsanda som måste styra fullgörandet av de uppgifter som artikel 234 EG tilldelar den nationella domstolen respektive EG-domstolen kräver visserligen att den senare domstolen respekterar den nationella domstolens eget ansvarsområde. Denna samarbetsanda innebär dock samtidigt att den nationella domstolen, då den tar i anspråk möjligheterna enligt denna artikel, måste beakta den särskilda uppgift som EG-domstolen har på detta område, nämligen att bidra till rättskipningen i medlemsstaterna och inte att avge rådgivande utlåtanden i allmänna eller hypotetiska frågor (se domarna i de ovannämnda målen Foglia, punkterna 18 och 20, och Meilicke, punkt 25).

- 27 När det gäller förfarandet i målet vid Regeringsrätten har EG-domstolen redan slagit fast att Regeringsrättens prövning av ett överklagande syftar till att kontrollera lagenligheten av ett beslut om förhandsbesked, som, när det vunnit laga kraft, är bindande för skattemyndigheten och ska lända till efterrättelse vid taxeringen, om och i den mån den enskilde som begärt detta besked genomför den åtgärd som ansökan gäller, och att Regeringsrätten under dessa omständigheter ska anses utöva rättskipande verksamhet (domen i det ovannämnda målet X och Y, punkt 17).
- 28 Den omständigheten att Skatteverket har yrkat att Skatterättsnämndens förhandsbesked ska fastställas saknar betydelse för huruvida förfarandet vid Regeringsrätten ska anses vara av rättskipande karaktär eller ej.
- 29 Dessutom har Regeringsrätten i det aktuella målet ställt en fråga till EG-domstolen som avser tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse, nämligen artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83, och den har funnit att ett förhandsavgörande fordras på denna punkt för att lagenligheten av Skatterättsnämndens förhandsbesked ska kunna kontrolleras. Domstolen har alltså inte ombetts att avge ett rådgivande utlåtande i en hypotetisk fråga.
- 30 Av beslutet om hänskjutande framgår att Regeringsrätten i detta avseende är behörig att pröva målet i hela dess vidd oberoende av parternas inställning.
- 31 Då för övrigt Regeringsrättens avgöranden inte kan överklagas enligt nationell rätt är den domstolen skyldig enligt artikel 234 tredje stycket EG att föra frågan vidare till EG-domstolen.
- 32 Som redan nämnts i punkt 23 i förevarande dom gäller följaktligen i ett sådant förfarande som det i målet vid Regeringsrätten att det endast är genom att framställa en begäran om förhandsavgörande till EG-domstolen som det ändamål som eftersträvas med denna bestämmelse kan uppnås, nämligen ett säkerställande av att gemenskapsrätten tillämpas korrekt och tolkas enhetligt i alla medlemsstater samt ett förhin-

drande av att det i någon medlemsstat uppstår en inhemsk rättspraxis som inte överensstämmer med de gemenskapsrättsliga bestämmelserna.

33 Med hänsyn till ovan angivna överväganden är domstolen behörig att besvara den fråga som Regeringsrätten ställt.

Prövning av tolkningsfrågan

34 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida den alkohol som finns i matlagningsvin ska klassificeras som sådan etylalkohol som avses i artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83.

35 Som den hänskjutande domstolen har påpekat gäller i detta avseende att även om matlagningsvin som sådant är en livsmedelsberedning i den mening som avses i kapitel 21 i den Kombinerade nomenklaturen, vilken utgör bilaga till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 13, s. 22), innehåller denna livsmedelsberedning etylalkohol som omfattas av KN-numren 2207 och 2208.

36 Av detta följer att om den etylalkohol som ingår i matlagningsvin har en faktisk alkoholhalt som överstiger 1,2 volymprocent, omfattas densamma av tillämpningsområdet för artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83.

37 Den omständigheten att matlagningsvin som sådant ska anses utgöra en livsmedelsberedning saknar betydelse för denna bedömning.

38 Artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83 är nämligen även tillämplig när varor som omfattas av tillämpningsområdet för denna bestämmelse utgör en del av en vara som omfattas av ett annat kapitel i den kombinerade nomenklaturen.

39 Den alkohol som finns i matlagningsvin utgör följaktligen, om den har en faktisk alkoholhalt som överstiger 1,2 volymprocent, etylalkohol i den mening som avses i artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83, vilken – med förbehåll för den befrielse från punktskatt som föreskrivs i artikel 27.1 f i det direktivet – omfattas av den harmoniserade punktskatten.

40 Med hänsyn till ovan redovisade överväganden ska den fråga som ställts besvaras så, att den alkohol som finns i matlagningsvin ska klassificeras som sådan etylalkohol som avses i artikel 20 första strecksatsen i direktiv 92/83 om den har en faktisk alkoholhalt som överstiger 1,2 volymprocent.

Rättegångskostnader

41 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Den alkohol som finns i matlagningsvin ska klassificeras som sådan etylalkohol som avses i artikel 20 första strecksatsen i rådets direktiv 92/83/EEG av

den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker om den har en faktisk alkoholhalt som överstiger 1,2 volymprocent.

Underskrifter